

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 511035

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Katarzyna Mariańczyk

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

- C1. Kształtowanie umiejętności analizy ryzyka, poziomu i uwarunkowań ekskluzji społecznej osób z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawności słuchowej.
- C2. Formowanie kompetencji praktycznych przeciwdziałających ekskluzji społecznej osób niesłyszących tj. nauka podstaw SJM (System językowo-migowy).

Wymagania wstępne:

Wymagania wstępne

W1. Znajomość zagadnień oraz zaliczenie z przedmiotu: Psychologia rehabilitacji: zróżnicowanie funkcjonowania osób niepełnosprawnych (wykład oraz ćwiczenia).

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

- Student posiada wiedzę na temat ryzyka i uwarunkowań ekskluzji społecznej osoby z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością słuchową. K_W14
- Student identyfikuje główne problemy dotyczące osób z niepełnosprawnością słuchu K_W06
- Student identyfikuje i objaśnia zastosowanie różnych form działań w procesie wspierania osoby z niepełnosprawnością słuchową mających na celu zwiększenie jej integracji społecznej. K_W13
- Student posiada podstawy wiedzy na temat komunikacji z osobami niesłyszącymi K_W06

UMIEJĘTNOŚCI

- Student potrafi skomunikować się z osobą niesłyszącą za pomocą SJM na poziomie podstawowym (zna znaki daktylograficzne, liczebniki oraz wybrane znaki ideograficzne) K_U06
- Student potrafi zaproponować działania rehabilitacyjne mające na celu zwiększenie uczestnictwa osoby z niepełnosprawnością słuchową w życiu społecznym. K_U08, K_U09

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

- Student posiada wiedzę i umiejętności potrzebne, by samodzielnie kontynuować naukę SJM i PJM po zakończeniu zajęć konwersatoryjnych (self-training) K_K01
- Student wykazuje się otwartością na kontakt z osobami niesłyszącymi i jest zorientowany na indywidualne podejście w kontakcie z osobą z tą niepełnosprawnością. K_K06
- Student integruje wiedzę z różnych działów psychologii rehabilitacji i innych gałęzi psychologii w poszukiwaniu właściwego odniesienia do wspierania uczestnictwa osób z niepełnosprawnością słuchu w życiu społecznym. K_K05

Metody dydaktyczne:

Metody dydaktyczne

Podczas zajęć wykorzystywane są m. in. następujące metody: wykład konwersatoryjny, warsztat, dyskusja, ćwiczenie symulacyjne, film.

Opis zajęć: Formy przeciwdziałania ekskluzji społecznej osób niepełnosprawnych (PWJŻ) (konwersatorium)

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena niedostateczna

(W) – student nie posiada wiedzy na temat ryzyka i uwarunkowań ekskluzji społecznej osób z niepełnosprawnością, w tym szczególnie z niepełnosprawnością słuchową

(U) - student nie potrafi posługiwać się daktylografią, znakami oznaczającymi liczebinki oraz znakami ideograficznymi

(K) - student nie korzysta z dorobku różnych działów psychologii rehabilitacji i innych gałęzi psychologii dla zrozumienia specyfiki sytuacji społecznej osób z niepełnosprawnością

Ocena dostateczna

(W) - student posiada częściową wiedzę na temat ryzyka i uwarunkowań ekskluzji społecznej osób z niepełnosprawnością, w tym szczególnie z niepełnosprawnością słuchową

(U) - student potrafi posługiwać się daktylografią, znakami oznaczającymi liczebinki oraz znakami ideograficznymi w stopniu minimalnym

(K) - student w ograniczonym zakresie korzysta z dorobku różnych działów psychologii rehabilitacji i innych gałęzi psychologii dla zrozumienia specyfiki sytuacji społecznej osób z niepełnosprawnością

Ocena dobra

(W) - student posiada wiedzę na temat ryzyka i uwarunkowań ekskluzji społecznej osób z niepełnosprawnością, w tym szczególnie z niepełnosprawnością słuchową

(U) - student potrafi posługiwać się daktylografią, znakami oznaczającymi liczebinki oraz znakami ideograficznymi w stopniu dobrym tj. wystarczającym do komunikowania się z osobami niesłyszącymi

(K) - student szeroko korzysta z dorobku różnych działów psychologii rehabilitacji i innych gałęzi psychologii dla zrozumienia specyfiki sytuacji społecznej osób z niepełnosprawnością

Ocena bardzo dobra

(W) - student posiada wymaganą wiedzę na temat ryzyka i uwarunkowań ekskluzji społecznej osób z niepełnosprawnością (zwłaszcza słuchu) oraz roli psychologa i różnych form przeciwdziałania temu zjawisku

(U) - student potrafi posługiwać się daktylografią, znakami oznaczającymi liczebinki oraz znakami ideograficznymi w stopniu bardzo dobrym

(K) - student szeroko korzysta z dorobku różnych działów psychologii rehabilitacji i innych gałęzi psychologii dla zrozumienia specyfiki sytuacji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz jest zorientowany na szczególnie indywidualne podejście w kontakcie z taką osobą.

Treści programowe przedmiotu:

- Wprowadzenie do konwersatorium: cele, struktura i treści zajęć
- Symulacja sytuacji osoby z uszkodzeniem słuchu – jako doświadczenie czynników komunikacyjnych i orientacyjnych wykluczenia społecznego.
- Praktyczna nauka podstaw SJM
- Prace grupowe nad zagadnieniami dotyczącymi różnych obszarów wykluczenia (np. edukacja, praca zawodowa, życie społeczne, osobiste) oraz przyczyn wykluczenia osób z niepełnosprawnością (np. bariery komunikacyjne i orientacyjne, zjawiskouzależnień, przestępczości, bezrobocia).

Literatura:

- Szczepankowski B. (1988). Podstawy języka migowego: podręcznik dla nauczycieli. Warszawa: WSiP.
- Szczepankowski B. (2005). Komunikowanie się z osobami z uszkodzonym słuchem. Warszawa: Centrum Języka Migowego.
- Dycht M., Marszałek L. (2009) (red). Inkluzja i ekskluzja społeczna osób z niepełną sprawnością: współczesne konteksty i kontrowersje pedagogiki wspierającej. Warszawa: Wydawnictwo Salezjańskie.
- Grotowska-Leder J., Faliszek K. (2005) (red). Ekskluzja i inkluzja społeczna : diagnoza, uwarunkowania, kierunki działań. Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne Akapit.
- Nowak A. (2012). Zagrożenie wykluczeniem społecznym kobiet niepełnosprawnych. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Pokrzywy M., Wilk S. (2013) (red). Wykluczenie społeczne: diagnoza, wymiary i kierunki badań. Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski.